- 52 -

TÛR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 52., nüzûl sıralamasına göre 76., mufassal kısmı birinci sûreler grubunun ikinci sûresi olan Tûr sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 49'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke'de Zâriyât sûresinden sonra nâzil olmuş, âhiret, risâlet, vahiy gibi konuların anlatıldığı Tûr sûresiyle karşı karşıyayız. İnşallah bu sûrede Rabbimizin bize açmayı dilediği bilgilerini öğrenmeye, bu bilgilerle haberdar olup hayatımızı onlarla şekillendirmeye çalışacağız.

Sûrenin ana konusu tıpkı Zâriyât sûresinde olduğu gibi âhiret konusudur. Sûre ağırlığıyla bu konu etrafında yoğunlaşmaktadır. Bir önceki sûrede âhiret konusunda yoğun bir şekilde deliller sunulduğu için bu sûrede deliller üzerinde durulmayıp bu gerçeğin mutlak sûrette geleceğine dair yeminler edilmiştir. Yemin üstüne yemin olsun ki âhi-ret bir gün gelecek onu engellemeye, ondan kaçıp kurtulmaya kim-senin gücü yetmeyecektir denilmektedir. Daha sonrada ona iman eden, onu iki kaşının arasında bilerek bir hayat yaşayan mü'minlerin o günkü durumları ve onu reddeden, onu imkânsız gören ve buna göre bir hayat yaşayan kâfirlerin durumları ortaya konulmaktadır. Bütün çıplaklığıyla cennet ve cehennem gözler önüne serilmektedir.

Daha sonra sûrede Resûlullah Efendimizin dâvetine karşı kâfirlerin takındıkları tavırlar ortaya konarak şedit bir şekilde onlara uyarılar

yapımlıktadır. Onlar kendilerinin kurtuluşu için gönderilmiş olan peygambere bazen sihirbaz, bazen de şair diyerek insanların gözünde onu küçük düşürmeye ve iman edecek insanların inanmasına engel olmaya çalışıyorlar. Peygamber mesajıyla insanların arasına barikatlar koymaya çalışıyorlar. İnsanların özgürce dinlerini tanımalarına engel olmaya çalışıyorlar. Bu Kur'an Allah sözü, Allah vahyi değildir, bunu kendisi uyduruyor, sonra da Allah'tan geldi diyerek bizi aldatmaya çalışıyor diyorlar. Ağızlarına gelen her şeyi söyleyerek peygam-beri ve dâvetini boğmak istiyorlar. Bir taraftan Allah asla elçi seçmez, vahiy göndermez, hayata karışmaz diyerek vahyi reddederken, diğer taraftan da Allah bula bula bunu mu bulmuş? İçimizde bu işe bundan daha lâyık insanlar yok mu? Diyerek vahyi kabul eder gibi görünüp peygamberi reddetmeye çalışıyorlar. Yani ne dedikleri, ne yapmaya çalıştıkları belli değil kâfirlerin.

Bir taraftan o bir sihirbaz ve şairden başka birisi değildir diyerek peygamber aleyhisselâmı küçümseyip alaya alırlarken, diğer taraftan onun dâvetinin önünü kesebilmek için olmadık tedbirler almaya çalışıyorlar hainler. Eh eğer o bir şair ya da sihirbaz ise niye bu kadar korkuyor ve tedbirler alıyorsunuz onun için? Bırakın öteki şairler gibi, öteki sihirbazlar gibi deli divane o da dolaşıp dursun insanların arasında. Şimdiye kadar hangi şair bu kadar tehlikeli olabilmiş de? Hangi sihirbazın arkasına bu kadar insan takılmış da? Yok yok, insanlar onu dinlemesinler, onun mesajına kulak vermesinler diye böyle diyorlar alçaklar. Aslında onun bir şair ve sihirbaz olmadığını bal gibi biliyorlar. Onun bu düzeni değiştirmek ve yerine Allah egemenliğinde bir düzen kurmak için gelmiş bir elçi olduğunu çok iyi biliyorlar. İşte tüm korkuları hayatlarının değişmesidir.

Rabbimiz bu sûrede bu akılsız güruha onların akıllarını erdirmek için sorular sorar, onları vicdanlarıyla hesaplaşmaya dâvet eder. Sûrede yeri gelince inşallah üzerinde duracağımız her bir soru aslında onların beyinsizliklerini ortaya koyan sorulardır. Daha sonra Rab-bimiz buyurur ki, ey peygamberim bu beyinsizler senden farklı âyetler, yüzlerini yere sürtecek mûcizeler istiyorlar. Şunu çok iyi bilesin ki benim sana gönderdiğim bu âyetler iman etmek isteyen insanlar yeterli âyetlerdir. Bu adamlara ne tür mûcize getirsen getir yine iman et-meyeceklerdir. Çünkü mesele âyetlerin azlığı değil, bu alçakların kibir ve inatlarıdır. Sen yoluna devam et ve bunların lâkırdılarına kulak ver-me denilmektedir.

Sûrenin son bölümünde de Resûl-i Ekrem Efendimize şöyle bir nasihat gelmektedir: Ey peygamberim, Allah'ın hükmü gelinceye kadar bu densizlerin yalanlama ve inkârlarına karşı sabretmeye devam et. Böyle sıkılıp bunaldığın durumlarda Rabbine yönelip, O'nun koruması altına girerek hamd ile O'nu tesbih et. Unutma ki herkese ve her şeye karşı senin güç kaynağın, sığınağın, barınağın Rabbindir. Sürekli O'nu tesbih ederek güç ve kuvvet kazan tavsiyesi

yapılmaktadır. Bizler de sürekli Rabbimizi gündemde tutarak, sürekli Rabbimizin kitabıyla birlikte olarak O'na dayanarak, O'na sığınarak, O'ndan yardım umarak bir hayat yaşayacağız inşallah. Şimdi artık sûrenin âyetlerini detaylı bir şekilde tanımaya geçebiliriz. Allah yardımcımız olsun, güzel bir anlayış versin inşallah.

Sûrenin âyetleri üzerinde hızlı bir gezinti yaptıktan sonra âyet-leri tek tek tanımaya geçelim inşallah. Âhirette tekrar dirilmenin mutlaka vuku bulacağı, bir önceki sûre olan Zâriyât sûresinde delillendiri-lerek ortaya konmuş idi. Bundan dolayı deliller tekrar zikredilmeden, bir kaç gerçeğe ve varlığa kasem edilerek, âhiretin varlığı bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilmektedir: "Tûr dağına, açılmış sayfalar üzerine yazılmış kitaba, ma'mur olan ve tavan gibi yükseltilmiş semaya, kabarıp taşan denize yemin olsun ki, Rabbinin azabı mutlaka gerçekleşecektir" (1-7).

Allah Teâlâ'nın azabının inkârcılar için gerçekleşeceği kat'i bir şekilde beyan edildikten sonra, Allah'ın güç ve kudretinin her şeyin üstünde olduğu ve O'nun takdirini hiç kimsenin bozamayacağı gerçeği: "O'na karşı koyacak hiç bir kuvvet yoktur" (8) âyetiyle dile getirilmektedir.

Bunun hemen peşinden gelen âyetlerde, kıyâmet anının dehşet veren korkunçluğu tasvir edilir ve o günün kâfirler için büyük bir azap günü olacağı, dünyada yalanlayıp durdukları cehennem azabının içine sürüklenecekleri sarsıcı bir üslûpla gözler önüne serilir: "Göğün şiddetle sarsılıp çalkalandığı, dağların süratle yürüdüğü gün. Evet, işte o gün, bâtılla oyalanan, yalanlayanların vay haline! O gün onlar cehennem ateşine sürülüp itileceklerdir" (9-13). Cehenneme atı-lan inkârcılar topluluğuna, bulundukları durumun dünyada yalanlayıp durdukları şeyden başkası olmadığı ve gördükleri bu muamelenin sa-dece yaptıkları kötülüklerin karşılığı olduğu hatırlatılacak ve onlara; "Girin cehenneme! Sabredin veya sabretmeyin. Sizin için değişen bir şey olmayacaktır. Siz, sadece yaptıklarınızın cezasını göreceksiniz" (16) denilecektir.

Bundan sonra, muttakîlerin durumu, onlar için hazırlanan ahi-ret nimetleri ve bu nimetleri hak edişlerinin sebepleri dile getirilmektedir. Allah'tan korkup O'nun emirlerini yerine getirerek, dinini hakim kılmaya çalışan kimselerin göreceği mükâfatlar hakkında hiç bir şüphe yoktur: "Şüphesiz muttakîler, cennetler ve nimetler içindedir" (17). Allah Teâlâ, müteakip âyetlerde muttakîlerin girmesi mutlak olan cennetteki nimetlerin ve onları hak edenlere tattırılacak zevklerin bir kısmının tasvirini yapmaktadır. Cennette, tarifi mümkün olmayan güzelliklerle mükâfatlandırılan kimseler, kendilerine verilen bu nimetlerin sebebi hakkında şuurludurlar: "Birbirlerine şöyle derler: Bizler dünyada ailemiz arasında bulunurken Allah'ın azabından korkardık" (26).

İnkârcılar ve iman edenlerin, âhiretteki durumları net bir şekilde canlandırıldıktan sonra hitap, Rasulullah (s.a.s)'e yönelmekte; Mekkeli müşrikler tarafından yöneltilen iftira ve ithamlara aldırış etmeden İslâm'ı tebliğe devam etmesi emredilmektedir; "Ey Muhammed, sen hatırlat ve öğüt ver. Rabbinin nimeti sayesinde sen ne bir kâhin, ne de delisin" (29). Rasulullah (s.a.s) ne zaman, kıyamet, haşr-neşir, hesap-kitap, cennet-cehennem ile ilgili bir şeyler söylese, müşrikler hemen, onun okuduğu âyetlerin tesirini yok etmek için iftira kampanyalarına girişir ve olur olmaz sözler sarf ederlerdi. İşte onların bu akıldışı tutumları tenkit ediliyor, Kur'an'da değişik şekillerde defalarca yapılan meydan okuma bir kere daha tekrar edilerek Kur'an âyetlerine benzer bir söz söylemeleri isteniyor, onların acziyet ve sapıklıkları dile getiriliyor: "Yoksa, "onu kendisi uydurdu" mu diyorlar. Hayır onlar iman etmezler. Şayet iddialarında doğru iseler Kur'an'ın benzeri bir söz meydana getirsinler" (33-34).

Daha sonra, inkârcıların tutum ve davranışlarının sebepleri sorgulanarak, onların bu inkâr ve karşı çıkışlarında ne kadar büyük bir sapıklık içinde oldukları ortaya konulmaktadır. Peygamber (s.a.s) onları, her şeyi Allah Teâlâ'nın yarattığına iman etmeye ve O'ndan başkasına tapınmaktan kaçınmaya çağırıyordu. Ancak onlar, mantıksız ve dayanaksız şeylerle buna karşı çıkıp, kızgınlıklarını izhar ediyorlardı. Allah Teâlâ, bu akıldışı tutumlarının tutarsızlığını, "Onlar, bir yaratıcıları olmadan mı yaratıldılar, yoksa kendi kendilerini mi yarattılar? Kesin bir bilgiye sahip değillerdir. Yoksa gaybın ilmi yanlarında da istediklerini oradan mı alıp yazıyorlar?” (35, 36, 41) gibi ifadelerle gözler önüne seriyor. Kâfirlerin, inkârlarında ne kadar inatçı oldukları, başlarına açıkça bir belanın gelişini gözleriyle görseler dahi her çağda olduğu gibi onun, işledikleri kötülüklere karşı ilâhî bir musibet olduğunu bir türlü kabul etmeyecekleri ve değişik yorumlar getirerek son ana kadar sapıklıklarını sürdürecekleri şu âyet-i kerîme ile ortaya konmaktadır: "Üzerlerine azap olarak gökten bir parça düşer görseler: Üst üste yığılmış buluttur" derler" (44).

Sûrenin sonunda, Peygamber (s.a.s)'in şahsında bütün iman edenlere seslenilerek, Allah Teâlâ'nın çizdiği yolda yürürken karşılaşılan zorluklara sabredilmesi emredilmektedir, endişe ve korkunun yersizliği, Allah'ın korumasının bütün iman edenlerin üzerinde olduğu, "(Ey Muhammed!) Sen Rabbinin hükmüne sabret. Şüphesiz sen bizim himayemiz altındasın. Kalktığın zaman Rabbini hamd ile tesbih et" (49) ifadesiyle bildirilmektedir.

Sûre, akşam, yatsı, teheccüd ve sabah namazlarını ve güneşin batışından doğuşuna kadar olan zamanın bir bölümünde Allah Te-âlâ'yı tesbih etmeyi işaret eden âyetle son bulmaktadır: "Gecenin bir bölümünde de, yıldızların batışında da O'nu tesbih et" (49).

Evet bu genel tanıtımdan sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz. Sûre, Mekkî sûrelerin karakteristik bir özelliği olarak yeminlerle söze başlar:

1-7. "Tûr'a, yayılmış, ince deri üzerine satır satır dizilmiş Kitaba, mamur bir ev olan Kâbe'ye, yükseltilmiş ta-van gibi göğe, kaynayacak denize andolsun ki, Rabbinin azabı hiç şüphesiz gelecektir."

İlk yemin Tûr'a. Tûr'a andolsun ki. Tûr, Hz. Musâ'ya (a.s) vahyin, Tevrat'ın indirildiği, yeryüzünün Tevrat'la müşerref olduğu dağın adıdır. Allah kelâmının yeryüzüne indirilişine sahne olmuş, vahyin gelişine şahit olmuş, Allah sözünü işitmiş ve daha sonraları kendilerinden kendisine kulluk konusunda misak almak için İsrâiloğullarının üzerlerine kaldırılmış olan dağdır. Rabbimiz Tûr'a yemin ederken yeryüzünü aydınlatan vahyine dikkat çekiyor. Tûr'a yeminden hemen sonra kitaba and içilmesi bize Musâ'ya (a.s) vahyin indirildiği bölgeyi hatırlatmaktadır.

Sonra ikinci yemin olarak yayılmış, açılmış, ince deri üzerine satır satır yazılmış olan kitaba yemin olsun ki. Açılmış, yayılmış, dizilmiş, harfleri, kelimeleri belli bir âhenkle dizilip tertiplenmiş Tevrat'a, Allah kitabına yemin olsun ki. Kitap ifadesinin nekre oluşundan hareketle, İsrâ sûresini de yardıma çağırarak kıyamet günü apaçık ortaya çıkarılacak olan kulların amel defterlerine, kitaplarına yemin olsun ki. Tüm kâinatın kaderinin yazılı olduğu Levh-i Mahfuz'a yemin olsun ki.

Beyt'ül-Mamur'a, yükseltilmiş bir ev olan Kâbe'ye yemin olsun ki. Beyt'ül-Mamur, meleklerin sürekli tavaf ettikleri ve Rasulullah Efendimizin de mi'râc'da yanı başında gördüğü, yanında sürekli Allah'ın tesbihinin, Allah'ın hamdinin gündeme getirildiği bir evdir. Yedinci kat semâda bir beyttir ki, her gün yetmiş bin melek tavaf eder. Veya Beyt'ül-Mamur kıyamete kadar sürekli mamur olan, bir an bile tavaftan, hamdden, ziyaretten uzak bulunmayacak olan, her an mutlak mânâda tavafa, ibadete açık olacak olan Kâbe'dir. Çünkü o Beyti inşa eden iki kutlu Allah elçisi dua etmişlerdi. Bakara'da duaları anlatılır. Hac sûresinde de:

"Bana hiç bir şeyi ortak koşma; tavaf edenler, orada kıyama duranlar, rüku edenler ve secdeye varanlar için evimi temiz tut" diye İbrahim'i Kâbe'nin yerine yerleştirmiştik."

(Hac 26)

Yükseltilmiş tavana, gökyüzüne, arşa yemin olsun ki. Bu yeminle, şu yükseltilmiş, bize ait olan, bizim görüşümüze muhatap olan şu yüksek semâya, birinci semâya yemin edilmiş olabileceği gibi, bizim göremediğimiz, bilemediğimiz yedi kat semâyı, kürsî'yi kapsayan arşa yemin edilmiş de olabilir.

Mescûr denizlere, tutuşan, kabaran denizlere yemin olsun ki. Ya da hapsedilmiş, yer altına gidip kaybolmaktan korunmuş denizlere andolsun ki. Tekvîr sûresinin ifadesiyle, kıyametin kopuşu esnasında yakılmış, alevlendirilmiş denizlere, yahut Allah'la, Allah'ın elçisi Musâ ile (a.s) savaşa tutuşan Firavun'un boğulup yok edildiği denize de and içilmiş olabilir.

Şu anda yeryüzünde Rabblerine isyan içinde bir hayat yaşayan kâfirleri, zalimleri boğup helâk etmekten tutulmuş, engellenmiş, alı konmuş denizlere yemin olsun ki. Çünkü denizlere yeminden hemen sonra Rabbimizin azabının gündeme getirilişinden anlıyoruz bunu.

Bütün bunlar üzerine yemin olsun ki, Rabbinin azabı hiç şüphesiz gelecektir. Bütün bunlar üzerine yapılan yeminle, bu yeminlerin cevabı olarak bize hatırlatılan odur ki, Rabbimizin azabı kesin olarak gelecek ve gerçekleşecektir. Ya da Rabbinin azabı işte o gün vaki olacaktır.

8. "Onu savacak yoktur."

Artık O'nun azabı geldiği zaman kimse ona engel olamayacak, kimse ondan kurtulamayacaktır. Rabbin azabına kim engel olabilecek ki? Engelleyicisi yoktur onun. Kimse onun önüne geçemeyecek, kimse onu engelleyip defedemeyecektir. Ya da onunla buluşacak insanların o azapla buluşmasını kimse önleyemeyecektir. Allah azabını kimlere ulaştırmayı murad buyurmuşsa, o azabın müşterileri ile azabın arasına kimse giremeyecektir. Tûr dağını İsrâiloğullarının başlarının üzerine kaldırarak Rabbimiz onlardan ahit alırken onlar Tûr'un tepelerine düşmesine engel olabilmişler mi?

Veya Firavun'u ve askerlerini denizde boğarken engel olabilmişler mi? Öyleyse kıyametin kopuşuna, âhiretteki hesabın, kitabın vukuuna, hesap, kitap sonrası azabı hakkedenlerin cehenneme yuvarlanmasına kim engel olabilir? Hesap, kitap günü kulların amel defterlerinin ortaya dökülmesine kim engel olabilir? Gerek bu dünyada, gerekse âhiret gününde Kur'an'ın hakemliğine kim engel olabilir? Beyt-i Mamurun azametini kim yok sayabilir? Göklerin, yerin, arşın, kürsinin tüm bu azametli varlıkların sahibi olan Allah'ı kim diskalifiye edebilir? Şu denizlerin büyüklüğünü kim reddedebilir? İşte onların sa-hibi, varlığın sahibi olan Allah buyuruyor ki, "muhakkak Rabbinin azabı gerçekleşecek ve onun önüne hiç kimse geçemeyecektir."

İşte Rabbimiz tüm bu gerçekleri insanlara duyuran, hepsi de insanlığı bu gerçeklerle uyarmış olan tüm semavî kitaplara yemin ederek diyor ki; "ey kullarım, ey insanlar, unutmayın ki bir gün gelecek hayat bitecek. Hepiniz öleceksiniz. Ama yine kesinlikle bilesiniz ki bu ölümünüz yok oluşunuz anlamına gelmemektedir. Sizi öldüren Allah bir gün sizi yeniden diriltecek, yaşadığınız hayatın hesabını ver-mek üzere sizi huzurunda toplayacak ve

sorgulama sonrası amellerinize göre size mükâfat veya azap takdir edecektir. Tıpkı kitapların, peygamberlerin, Tûr'un, denizin Firavun ve toplumuna verilen cezaya, Musâ (a.s) ve onunla beraber olan İsrâil oğullarına verilen mükâfata şahit oldukları gibi. Bir grubun Allah'a kulluğunun karşılığı olarak yükseltilip, öteki grubun da Allah'la savaşa tutuşmalarından ötürü alçaltıldıkları gibi yarın aynı durum gerçekleşecektir."

9-12. "Göğün sarsıldıkça sarsılacağı, dağların yürüdükçe yürüyeceği gün; işte o gün, daldıkları yerde eğlenip oyalanarak kıyameti yalanlayanlara yazık olacak!"

O gün gökler savrulup, çalkalanıp, sarsıldıkça sarsılacak. O gökyüzündeki yıldızlar, gökcisimleri paramparça olacak. Gökyüzünün tavanlığı, korunmuşluğu bitecek, güneşin defteri dürülecek, ay ve güneş bitecek, yok oluşta ay güneşi takip edecek. Dağlar da yerinden sökülüp yürütülecek. Dağların kazıklığı bitecek, yeryüzü için denge unsuru oluşu sona erecek, yeryüzünün temel direkleri olan dağlar da yok olup gidecek. Artık sığınma mekânizmaları kalmayacak, insanoğlunun ayağı yer tutmayacak. Az evvel sözünü ettiği azaptan, azabın gerçekleşmesinden önce azabın habercisi, kıyametin işareti olarak Rabbimiz bunları gerçekleştirecek. Bütün bu hadiseler cereyan ederken artık insanoğlu hayatının, dünyasının bittiğine bizzat kendisi gözleriyle şahit olacak. Reddettiği, kabul etmediği, imana yanaşmadığı gerçeklerle burun buruna gelecek.

İşte burada bir kişinin kendi kendisine lânet etmesi kendi kendisine yazıklar olsun demesi gündeme gelecek. İşte o gün, daldıkları yerde eğlenip oyalanarak kıyameti yalanlayanlara yazık olacak. O gün yalanlayanların vay haline! Allah'ın o gününü, diriliş, hesap, azap gününü yalan sayarak, yok farz ederek yaşayanların vay haline o gün. Yazıklar olsun o günü yalanlayanlara! Veyl olsun o günü gündemde tutmayanlara. Veyl olsun o günü hesaba katmadan yaşayanlara. O gün yalanlayanlardan olmak ister misiniz? Helâki hak edenlerden olmak ister misiniz? Böyle bir âkıbete razı mısınız? Rabbimizin sorgulamasını, Rabbimizin azabını, cehennemini hesaba katmadan bir hayat yaşayalım da, kâfirce bir dünya yaşayalım da, o gün bize de ««denmesini ister misiniz? İster misiniz böyle bir durumla karşı karşıya gelmeyi? Allah diyor ki, "onlar daldıkları bir batakta, bir çıkmazda saçma bir dünya içinde, haktan uzak, kulluktan uzak bâtıl bir uğraşı içinde oyalanıp duruyorlardı. Kitaptan uzak, peygamberden uzak bir oyun oynaş içinde bocalayıp duruyorlardı. Âhireti, hesabı, kitabı yalan sayarak, yok farz ederek, o günü bir oyun, eğlence kabul ederek, başlarına gelecekleri düşünmeden bir hayat yaşıyorlardı. Eğer sizler de, bizler de böyle acı bir âkıbetle yüz yüze gelmeyi istemiyorsak o zaman o yalanlayanların şu özelliklerine sahip olmamaya azami dikkat etmek zorundayız. Neymiş o yalanlayanların özellikleri?

“Onlar bâtılda, bâtıllarda, bâtıl yollarda, hatalarda, saçma sapan fikirlerde, saçma sapan sistemlerde, Allah’ın onaylamadığı, Kitabın izin vermediği bir hayat tarzında oyalanıp duruyorlar.” Kitap ve sünnetten habersiz bir hayatın içinde sürüklenip gidiyorlar. Yalanlayanların, yalan sayanların birinci özellikleri işte budur. Allah’ın istediği, kitabın onayladığı bir hayattan uzaklaşıp, bâtılın, küfrün, şirkin, zulmün, sapıklığın içinde bir hayat yaşamak. Eğer yarın bize de veyl ol-sun denilmesini istemiyorsak, cehenneme akmaya razı değilsek o za-man kesinlikle bugün kitaptan, peygamberden habersiz, hesaptan, ki-taptan habersiz oyun ve oynaş içinde, bâtıllar içinde bir ömür tüketmeden yana olmayacağız. Kitabı, peygamberi tanıyacağız, kitabın ve peygamberin onayladığı bir hayat yaşayarak cennete gitme hedefi içinde olacağız. Bâtıla, küfre, zulme, şirke, yalanlamaya, oyun ve eğ-lenceye dayanmayan bir hayatı, Allah’a kulluğu esas alan bir hayatı da elbette yine ondan isteyeceğiz. Böyle bir hayatı bulabilmek için O’nun kitabına ve elçisinin örnek hayatına müracaat edeceğiz.

13-14. “Cehennem ateşine itildikçe itildikleri gün, onlara: “İşte yalanlayıp durduğunuz ateş budur;”

O gün onlar cehennem ateşine öyle bir sürüklenmeyle sürüklenirler ki, o sürüklenme onları çok küçük düşürür. O gün onlar dillerine dolayıp alay konusu yaptıkları cehennem ateşine aşağılayıcı, horlayıcı bir itilişle itilecekler. Rezil hayvanlar gibi kakalanacaklar ateşe. Kendilerine, “işte dünyada yalanlayıp durduğunuz, alaya alıp durduğunuz cehennem, buyurun. Haydi tadın bakalım nasılmış cehennem!” denilecek ve sürüler, kitleler halinde ateşe sürülecekler. Dünyada bu ateşi yalanlayanların, yok farz edenlerin, yalancıların âkıbeti işte budur. İşte yalanladığınız ateş, girin de yalan mıymış, gerçek miymiş görün bakalım denilecek. Yine denilecek ki:

15-16. “Bu bir büyü müdür, yoksa hâlâ görmez misiniz? Girin oraya, sabretseniz de sabretmeseniz de artık birdir: ancak işlediklerinizin karşılığını görüyorsunuz” denir.”

Söyleyin bakalım, bu bir sihir miymiş yoksa bir büyümüymüş? Sihir kabul ettiğiniz bir kitabın, sihirbaz saydığınız bir peygamberin verdiği bu haberler gerçek miymiş, yoksa sihir miymiş? Yoksa siz mi görmüyorsunuz? Yoksa siz mi bilmiyorsunuz? Şu anda bir sihir içinde misiniz, yoksa bir gerçekle mi karşı karşıyasınız? Sizler dünyada size bu günü haber veren kitaba sihir; sizi bu günün azabından korumak için çırpınan peygambere sihirbaz diyordunuz. İşte sihir dediğiniz, yalan dediğiniz ateş karşınızda duruyor. Bakın bakalım bu ateş sihir miymiş, değil miymiş?

Hayır hayır, sizler şu anda gerçeklerle karşı karşıyasınız. Dün-yadayken reddediyordunuz, olmaz, gelmez diyordunuz, ama işte şu anda o azabın

içindesiniz. Hâlâ göremiyor musunuz? Buyurun, girin oraya, dilerseniz sabredin, isterseniz sabretmeyin. Bunu siz bilirsiniz. Sabredip, boyun büküp kabullenseniz de, sabretmeyip bağırıp çağırsanız da fark etmez, üstünüzde ve altınızda ateş var, ateş azabının içindesiniz. Bu azaptan kurtulmanız asla mümkün değildir. Sizler tavır belirlemekte serbestsiniz. Dilediğiniz şekilde hareket edebilirsiniz. İs-ter sabredin, ister sabretmeyin sizin için müsavidir. Ne yaparsanız ya-pın, çare yok amellerinizin karşılığıyla cezalandırılacaksınız. Ama tam amellerinizin karşılığıyla. Çünkü Allah kimseye zulmetmez. Siz kendi yaptıklarınızın karşılığını buluyorsunuz. Sabredilebilir mi bu ateşe? Dayanılabilir mi bu cehenneme? Hani Bakara sûresinde:

“Onlar hidâyet yerine sapıklığı, bağışlanma yerine azabı satın alanlardır. Bu halleriyle onlar ateşe karşı ne kadar da sabırlıdırlar.”
(Bakara 175)

buyuruluyordu. “Bunlar, bu zalimler Allah’tan gelen hidâyeti dalâletle değiştiren kimselerdir. Bunlar iyiliğe, hayra, hakka, hidâyete tahammül edemeyerek zevkler, bâtıllar peşinde yuvarlanıp giderlerken kendilerini ateşe götürecek amellere karşı ne kadar da tahammüllüler,” diyor Rabbimiz. “Cehenneme karşı ne kadar da cesur ve sabırlılar, ey kullarım, bunu bugünden anlayın da ondan uzaklaşmaya çalışın” diye bize bunları anlatıyor.

Bundan sonraki âyette hemen cennet gündeme getiriliyor. Ki-tabımızın ikili bir anlatım usulü vardır. Cehennem ve cehenneme yuvarlananlar anlatılınca korktuk, ürktük, şimdi de mü’minlere ferahlık verecek müjdeler geliyor. Bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

17-18. “Allah’a karşı gelmekten sakınanlar, şüphesiz, cennetlerde ve Rabblerinin kendilerine verdikleriyle zevk duyarak nîmetler içindedirler. Rabbleri onları cehennem azabından korumuştur.”

Muttakîler, Allah’ın dininin bilincinde olanlar, Allah’a kulluklarının, Allah’a karşı sorumluluklarının şuurunda olanlar, Allah’ın koruması altına girenler, velâyetlerini Allah’a verenler, Allah’ın kitabıyla ve resûlünün sünnetiyle birlikte olanlar, kitapla ve peygamberle yol bulanlar, hayatlarını, bakışlarını, düşüncelerini, hayatlarını, dünyalarını, âhiretlerini, değer yargılarını, tanımlarını Allah’ın kitabına göre düzenleyenler, hayatlarını Allah için yaşayanlar, hayatlarında Allah’ın sınırlarını aşmama konusunda duyarlı olanlar, cehennemden korunanlar cennetlerde ve nîmetler içindedirler. Rabblerinin kendilerine sunduğu hesapsız nîmetler içindedirler. Rabbleri onları cehennem azabından korumuştur.

Bunlardan olmak istersiniz değil mi? Muttakîlerden olmak ve onların erdirildikleri cennetlerde nîmetler içinde yüzmek istersiniz değil mi? Cehennemden, dayanılmaz ateşten kurtulmak ve korunmak istersiniz değil mi? Kim istemez ki bunu? Cennette ebedî yaşamayı, hiç ölmemeyi, hiç hasta olmamayı, hiçbir sıkıntı çekmemeyi, hiç tasa duymamayı kim istemez ki? Ama unutmayın ki bunun yolu takvadan geçmektedir. Allah'ın kitabıyla beraber olmaktan, kitapla yol bulmaktan, kitabın uyarılarıyla, peygamberin gösterdiği şekilde hareket etmekten, hâsılı hayatı Allah için yaşamaktan geçmektedir. İşte böyle yaşayanlar:

"Rabblerinin ihsanlarıyla, lütuflarıyla, Rabblerinin verdikleriyle mutludurlar, en güzel bir hayatı yaşamaktadırlar." Saadet yurdu cennete girmekle beraber aynı zamanda Rabbleri onları cehennem azabından da korumuştur. Bu da ayrı bir nîmet. Cennete gitmek ayrı bir nîmet, cehennemden kurtulmak ayrı bir nîmettir. İşte cennetin en güzel yanı da cehennemden âzâd olmak, ateşten berat etmektir. Şu an-da, bu dünyada hâlâ cenneti kaybetme, cehenneme gitme ihtimalimizin bulunduğu bir atmosferde, kabirde, mahşerde insan kendini hiç mutlu hissedebilir mi? Kendini hiç güvende hissedebilir mi? Ama bakın şu anda cehennemden kurtulmuş, cennete girmiş Müslümanlar, muttakîler için en büyük mutluluk gerçekleşmiştir. Kendilerine denilecek ki:

19-20. "Onlara şöyle denir: "İşlediklerinizden ötürü, dizi dizi tahtlara yaslanarak afiyetle yiyin için. Onlara, ceylan gözlü eşler veririz."

Amellerinize karşılık buyurun afiyetle yiyin için. Sizler dünyada bu cenneti kazanacak ameller işlediniz, Rabbinizi razı edecek kulluklar yaptınız, cennete lâyık tavırlar peşinde koştunuz. Müslümanca bir hayat yaşadınız. Hayatınızı o hayatın sahibinin yolunda değerlendirdiniz. Kitaba sahip çıktınız, peygamberi sahiplendiniz. Yaptıklarınızı Kitap ve peygamber kaynaklı yaptınız. Kitabı ve peygamberi hayatınızda hareket noktası yaptınız. Âhireti, hesabı, kitabı bir an bile unut-madan yaşadınız.

İşte böyle bir hayat yaşamalarının karşılığında muttakîlerin elde ettiği cennette, dizilmiş, tertiplenmiş, dizayn edilmiş tahtlar üzerinde yaslanmış, iri, ceylan gözlüler vardır. Meliklerin, kralların tahtlarının kat kat üzerinde, kat kat güzelliğinde tahtlar, arşlar hazırlanmış ve orada hiç kimsenin ulaşamayacağı saltanatlara ulaşmışlardır. Hem de asla zeval bulmayacak, asla kaybedilmeyecek, asla sonu gelmeyecek saltanatlar. Dünyadakiler gibi geçici değildir bunlar. Sıkıntı yok, dert yok, keder yok, saltanatları kaybetme yok, yitirme ıstırabı yoktur. İri ceylan gözlü hûriler, cennet eşleri vardır.

21. "İnanan, soyları da inançta kendilerine uyan kimselere soylarını da katarız. Onların işlediklerinden hiç bir şey eksiltmeyiz. Herkes kazancına bağlıdır."

Rabbimiz, "imanla onları izleyenleri de onlara katarız, katacağız" diyor. Yani onlara imanla tabi olan zürriyetlerini cennette atalarına ilhak edeceğiz. "Eğer babalar, atalar tüm hayatlarını Allah için yaşayan, Allah'a, Allah'ın istediği gibi teslim olan, Allah'ın istediği gibi kulluk eden sabikûndan iseler ve onların arkalarından gelen oğulları, torunları her şeyleriyle onlar gibi olamasalar bile, onları takip ediyorlarsa, onları da Rabbimiz babalarının, dedelerinin yanında cennetle mükâfatlandırıyor. Ataları kadar muttakî olamasalar bile onların yolunda olma çabalarından ötürü Rabbimiz onları da atalarıyla cennette beraber kılacağım," buyuruyor. Değil mi ki onlar iman etmişler, değil mi ki onlar atalarının imanlarına sahip çıkmışlar, imanda atalarının ardı sıra gitmişler, atalarının amellerinden hiçbir şey eksiltmeksizin zürriyetlerine mükâfat vereceğini vaadediyor Rabbimiz.

O mü'minler kendileri cennete girdiği gibi zürriyetleri de cennete girecek. Meselâ adam kendisi cennette olduğu halde, babası, anası, karısı, kızı başka cennetlerde, başka yerlerde, başka makamlarda olabilir. Bu durumda sevdiklerinden ayrılık mü'mini sıkabilir. Halbuki Rabbimiz cennette mü'minleri üzebilecek her şeyi kaldırmıştır. Cennette kulları sıkıntıya sokabilecek, orada huzuru kaçırabilecek hiçbir şey yoktur. Orada sadece huzur, sükun, mutluluk vardır.

"Babalarının amellerinden hiçbir şey eksiltilmeden" ifadesini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Onların yolundan giden, onlara tabi olan evlâtlarını cennette babalarıyla buluşturmak için babaların dereceleri evlâtların derecelerine düşürülmeyecek de, evlâtların dereceleri babaların derecelerine yükseltilecektir. Evlâtlardan çokları iman ve amel yönünden atalarından geridedirler. Meselâ bizler şu anda atalarımız olan sahâbeye nazaran gerilerde olsak da, gücümüz nispetinde onların yoluna tabi olmaya çalıştığımız için Rabbimizin bizi onlara ilhakını umuyoruz. Ama şurası da asla unutulmamalıdır ki:

"Herkes kendi kazancına rehindir." Yani herkes kendi kazandıklarıyla cenneti kazanmaktadır. Değilse ana-babanın kazancıyla cennet kazanmış oğul, kız olmaz. Ana-baba da, evlâtlar da Allah'ı razı edecek ameller işlerler, kendi işledikleriyle cenneti kazanırlar da, her iki grubun da mükâfatlarını Rabbimiz cennette birlikte verir. Değilse oğul, kız müslümanca ameller işlemediği halde ana-babanın amellerinden onlara verilip de aslında cehennemlik olan evlâtların cennete gitmesi gibi bir yasa söz konusu değildir. Rabbimizin bu konudaki yasası, ana-babalarının müslümanca bir hayat yaşadıklarını gören evlâtlar, torunlar da aynen ataları gibi bir hayat yaşamayı hedefler, ama onlar gibi üstün bir iman

ve teslimiyete ulaşmamış olsalar bile, onların yolunda olmalarından ötürü Rabbim yine onları da atalarıyla birlikte cennette büyük büyük mükâfatlara nail eder. Âyetin devamının beyanıyla, hiçbir oğul babası, hiç bir baba da oğlu, kızı sebebiyle cennete giremez.

Yani oğul cehennemlik olduğu halde, baba cennette olduğu için baba sebebiyle cennete giremez. Ama oğul da, baba da Allah için bir hayat yaşarsa, herkes ameliyle rehin olduğu için cennete gider. Sanki Rabbimiz bir yanlış anlaşılmaya mahal bırakmamak için âyetin sonunda bir uyarıda bulunuverdi. "Bakın ey kullarım, sakın ha aile şe-refine, aile bağına güvenmeyin. Atalarımız şöyleydi, böyleydi diyerek onlarla övünme, onlara güvenme yoluna gitmeyin. Herkes kendi ameline rehindir. Atalarınıza bel bağlamanız size cenneti kazandıracak salih ameller işlemekten alıkoymasın."

İnsanlar kendi amelleriyle cennete girecekler. Peki ne varmış o cennetlerde?

22. "Cennette olanlara diledikleri meyve ve etten bol bol veririz."

Orada iştahları açıcı, iştahları kabartıcı etler ve meyveler vardır. Bol bol etler ve her türlü meyveler vardır. Amellerinin, sa'ylerinin semeresi ve meyveleri vardır onlar için. Tabi bunlar, bu meyveler ihtiyaç için değil, lezzet için, keyif içindir.

23. "Orada kadeh tokuştururlar; fakat bunda ne bir saçmalama, ne de bir günâha girme vardır."

Şarap dolu kadehlerle, kâselerle birbirleriyle kapışırlar. Kâselerle âlem yaparlar. Ama oradaki içki âlemlerinde, içki meclislerinde dünyadaki gibi insanların, birbirlerinin namus ve şereflerine yönelik üzücü, kırıcı sözler söylettirmeyen, abuk-sabuk konuşturmayan, lağ-viyyat ve günâha sokmayan, saldırı ve sataşmaya sevk etmeyen, boş ve saçma sapan konuşturmayan içkiler vardır. Sarhoş etmeyen, insanların akıllarını gidermeyen içkilerdir onlar. Rabbimiz tarafından cennetlik kullarına verilen bütün bu güzel nîmetler Müslümanlara birer uyarı, birer hedeftir. Eğer şu anda yaşadığımız bu dünya hayatında hedefimizde bu nîmetler olursa elbette amellerimizi ona göre yapacağız demektir. Peki başka ne varmış o cennette?

24. "Sedefteki inciler gibi olan gençler yanlarında dolaşırlar."

O cennetlik mü'minlerin etrafında genç hizmetçiler, ellerindeki kadehlerle tavaf ederler. Onlar o mü'minlere aittirler, onların hizmetine âmâdedirler. Ellerinde şarap dolu kadehlerle, kâselerle efendilerine hizmet için dolaşır dururlar. Onlar, o hizmetçiler sedefte saklı inciler gibi güzel ve tertemizdirler.

Hiçbir el, hiçbir göz değmemiş, kirlenmemiş, sadece efendilerine mahsus pırıl pırıl inciler gibidirler. İnsanların bakışlarından gizlenmiş, kimsenin görmediği, kimsenin bilmediği sadece efendilerinin hizmetine âmâde kılınmış tertemiz, bembeyaz tomurcuk gençlerdir onlar.

Sâffât sûresinde bunların gılmanlar olduğu anlatılır. Düşünebiliyor musunuz? Şu saltanatı gözünüzün önünde canlandırabiliyor musunuz? Şu büyük saltanatın yanında, şu müthiş devlet ve nîmetlerin yanında şu dünya melikleri, şu dünya kralları ne kadar sönük kalıyor değil mi? Dilediğiniz her zaman ulaşabileceğiniz nîmetler ve üstelik dünyadakiler gibi bitme, tükenme, son bulma gibi bir derdiniz de yok.

25. “Birbirlerine dönüp soruşurlar:”

Orada, o cennette, o zevk ortamında mü’minler birbirlerine yö-nelip sorarlar, soruştururlar. Müslümanlar birbirlerine yönelip konuşmaya, sohbet etmeye başlarlar. Dünyada birbirleriyle tanışanlar, dost olanlar, dünyada birlikte Allah’a kulluk edip cenneti kazanma kavgası verenler, dünyada Müslümanca bir hayatı gerçekleştirmenin birlikte endişesini paylaşanlar, Müslümanca namaz kılanlar, Müslümanca in-fak edenler, Allah dininin yücelmesi, Allah kullarının İslâm’a yönelmesi adına dünyada Müslümanca savaş verenler orada zevk ve sefanın içinde kadeh tokuştururlarken, hûrilerine, gılmanlarına yaslanmış sohbet ederlerken birbirlerine yönelip hal hatır sorar, muhabbet eder, birlikte yaşadıkları dünya hayatını hatırlayıp geçmişe yönelik sohbete başlarlar. Derler ki:

26-28. “Doğrusu bundan önce ailemizin yanında bile korku içindeydik; Allah lütfedip bizi kavurucu azaptan korudu; doğrusu bundan önce de O’na yalvarıyorduk; şüphesiz O, iyilik yapandır, acıyandır.” derler.”

“Doğrusu bizler, gerçekten dünyadayken ailemiz içinde, evimizde, kentimizde, köyümüzde yaşarken bayağı sıkıntı çektik. Zor günler geçirdik. Şeytan ve dostlarından epey sıkıntılar çektik, zorluklar gördük. Endişeliydik. Kendimizden, ehlimizden endişe ediyorduk. Ne olacak? Ne yapacağız? Acaba başımıza neler gelecek? Acaba gelecekte nasıl bir çizgi takip edeceğiz? Acaba Rabbimizin rızasını kazanıp cennete mi yoksa cehenneme gidip orada dayanılmaz azapların içinde mi bulacağız kendimizi? Acaba çoluk çocuklarımızın durumu, âkıbeti nasıl olacak? Acaba bu zalimler bizden sonra onları din-lerinden koparıp kâfir mi yapacak? Acaba bizler ve çocuklarımız Müs-lümanca ölebilecek miyiz? diye bayağı bayağı sıkıntılar çektik, endişelendik.

Bu korkularımızdan, bu endişelerimizden dolayı dünyada zevk ve sefaya dalıp şu anda olduğumuz gibi güven içinde hissetmiyorduk kendimizi. Şu anda yaptığımız gibi dünyada gülüp eğlenemiyorduk. Tüm hayatımızda ciddi bir korku içindeydik. Hep bugünün korkusuyla tir tir titriyorduk. Ama bakın ki şimdi cennette hiçbir korkumuz, hiçbir endişemiz kalmadı. Rabbimiz lütfu ile tüm kederlerimizi, tüm hüzünlerimizi kaldırıverdi" diyorlar.

Elbette Müslümanlar dünyada Allah'ın azabından asla emin olmayan, gelecek kaygısıyla tir tir titreyen insanlardır. Ama yine Müslümanlar hayatları boyunca Allah'ın rahmetinden de asla ümit kesmeyen insanlardır. Bu çok önemlidir. Bir Müslüman ne kadar Müslüman olursa olsun, ne kadar amel işlerse işlesin, ne kadar kulluk yaparsa yapsın, Allah'ın azabından emin olduğu anda kaybetmiş demektir. Yani "ben kesin cennetliğim, benim cennete gidişime kimse engel olamaz" dediğimiz an, Allah korusun cehenneme yönelişimiz başlamış demektir.

Veya "ben kesin cehennemliğim, beni cehenneme gidişten kimse engelleyemez, beni azaptan kimse kurtaramaz" dediğimiz an da kaybımız başlamış demektir. Allah'tan asla ümit kesmeyeceğiz, dünyada Rabbimizin rahmetinin sürekli bizimle beraber olduğunu, O'nu razı edecek amellere, kulluğa yöneldiğimiz takdirde öte âlemde de bizi cehennemden kurtaracağını ümit eder ve O'nun azabından sürekli bir korku içinde olur, "aman bizi ateşinden koru ya Rabbi!" diyerek bir hayat yaşarsak rahmeti bizimle birlikte olacaktır inşallah.

"Dünyada Rabbimizden korkuyorduk, geleceğimizden endişe içindeydik, ama işte Rabbimiz bize nîmetlerini lütfetti de bizi kavurucu ateşin azabından korudu. Elhamdülillah bize merhamet buyurdu" diyecekler. Gerçekten, cennet elhamdülillah denilecek bir ortam. Ateşten korunmuş bir ortam. "Elhamdülillah ki dünyada endişe duyduğumuz ateş bize gelmeyecek, bize dokunmayacak. Zaten biz önce hep O'na yalvarır, yakarır, hep O'na dua ederdik. Bizim başka yalvarıp ya-karacağımız, halimizi arz edeceğimiz, kapısında yardım dileneceğimiz, dua edip sığınacağımız yoktur. Allah hep iyilik sahibidir, lütuf sahibidir, merhamet sahibidir."

Bundan sonra, bu gündeme getirilen yeminler, bu yeminlerin cevabı olarak ortaya konulan kıyamet, azap, cennet, cehennem gündemleri arasında şimdi de bize Rabbimizden emirler, görevler gelecek. Önce Rasulullah Efendimize, sonra da onun şahsında bize kulluk maddeleri sunulacak:

29. "Ey Muhammed! Öğüt ver; Rabbinin nîmetiyle sen, ne kâhinsin, ne de delisin."

"Peygamberim sen uyar, sen hatırlat, sen tezkir et insanlara bu âyetleri. Sen gündem olarak bu âyetleri insanlara ulaştır. İnsanların gündemlerini bu

âyetlerle oluştur. İnsanları vahiyden habersiz ken-di kendilerine, kendi hevâ ve hevesleriyle oluşturdukları sun'i gündemlerinden uzaklaştırıp kıyamet, hesap, kitap, azap, ikap, cennet, cehennem gündemleriyle onların hayatlarını doldur. Böylece onlar senin kendilerine duyurduğun âyetlerin gündemine yönelsinler, onu konuşsunlar, onu düşünsünler, onu araştırsınlar ve Allah'ın rızasını kazanmanın derdi, hesabı içine girsinler. Yarın için kendilerini Allah'ın gazabından ve cehenneminden kurtaracak amellere yönelsinler." Bu-nu peygamberine bir görev olarak yükleyen Rabbimiz onun şahsında bize de aynı görevi yüklemektedir. Bizler de tıpkı peygamberimiz gibi Allah âyetlerini insanlara duyurmak, insanların gündemlerini vahiyle oluşturmak zorundayız.

İşte bu âyetlerle toplumun karşısına çıkıp onların gündemlerini bu âyetlerle oluşturmaya çalışan Rasulullah Efendimize bazen kahin, bazen şair, bazen mecnun derlerken, onların bu saçmalıklarına karşılık Allah diyor ki, "peygamberim, Rabbinin nîmetiyle sen ne kâhinsin, ne de mecnun."

Daha önceleri kendisine Muhammed'ül Emin dedikleri, herkesin kendisine güvendiği, sevip saydığı bir insan Allah'tan vahiy alıp da bu vahyi insanlara duyurmaya başlayınca, insanların gündemlerini bu vahiyle oluşturma kavgası içine girince, birdenbire ona deli demeye, şair demeye, kâhin, sihirbaz demeye başlayıverdiler. Aslında bu farklı özelliklerin aynı anda bir kişide bulunması mümkün değildir. Allah'ın âyetleriyle toplumu uyaran, vahiyle topluma yön veren, Kitapla topluma yol gösteren, toplumun problemlerini çözümleyen bir adama kâhin, şair diyeceksiniz, yakışmayacak, bu deli, bunun hiçbir şeye aklı ermiyor diyeceksiniz, sonra da dönüp bu şairdir, şiir söylüyor diyeceksiniz. Gerçekten çok tuhaf şeyler bunlar. Ama insanlar ona bunları söylüyorlardı.

Bakın Allah buyurur ki, "ey peygamberim! Onlar ne derlerse desinler! Sen Rabbinin nîmetleri ile, Rabbinin nîmetleri sayesinde as-la deli değilsin!" Peki Rabbimizin hangi nîmetleri sayesinde deli değildi Allah'ın Resûlü? Elbette önceleri kendisine emin kimse denirken daha sonra Allah'ın nîmetlerine ulaşınca ona bunları söylemeye başlamışlardı. Hangi nîmetlerdi Rabbimizden peygamberimize ulaşan ve ona deli dedirten? İman, hidâyet, risâlet, peygamberlik, vahiy, Kur'an nîmeti… Yâni ey peygamberim, Kur'an'la, Kur'an sayesinde, Kur'an nîmeti sayesinde sen asla deli değilsin. Zira bu nîmete mazhar olan kişi asla deli olamaz. Kur'an'la beraber olan, vahiyle beraber olan kişi, vahiyle hareket eden kişi asla deli olamaz.

İşte bu, Allah'ın tescilidir. Vahiy nîmetine sahip olan, Kur'an'la hareket eden, hareket noktası Kur'an olan kişi hiçbir zaman deli olamaz. Hiç kimse ona deli diyemez. Eğer bizler de şu anda tıpkı peygamber gibi bir tavır sergileyebilir, peygamberimizin misyonuna sahip çıkabilirsek, tıpkı onun gibi Kur'an'la

beraber olabilir, Kur'an'la hareket edebilir, Kur'an'ı hareket noktası kabul ederek, imanla, hidâyetle, peygamberlikle, vahiyle beraber olabilirsek o zaman bilelim ki Rabbi-mizin bu tescili bizim için de geçerlidir ve kesinlikle bilelim ki biz deli değiliz, mecnun değiliz, haktayız, hidâyetteyiz, doğru yoldayız. Zerre kadar kendimizden bir şüphemiz olmasın. Ama bunun aksini yapıyorsak, yani vahiyle beraber değilsek, vahyi tanımıyorsak, konuştuğumuz vahiy değilse, amellerimiz vahiy ürünü değilse, hareket noktamız vahye dayanmıyorsa, yaptığımız ve yapmadığımız şeyler vahiyden kaynaklanmıyorsa işte o zaman kendi kendimizden şüphede olabiliriz. Acaba biz deli miyiz? Acaba biz mecnun muyuz? Acaba hayat programımızı iki ayaklı ya da ayaksız cinlerden mi alıyoruz? Acaba vahyin yerine cinleri mi oturttuk? Cin kaynaklı bir hayatımız mı var? Bundan her an şüphede olabiliriz.

30. "Yoksa senin için şöyle mi derler: "Şairdir, zamanın onun aleyhine dönmesini gözlüyoruz."

Yoksa ona bir şair mi diyorlar? Biz ona zamanın felâketlerinden bir felâketin gelmesini bekliyoruz mu diyorlar? Biz onun için bir felâket bekliyoruz. Başına bir belâ gelsin de helâk olup gitsin, bizim yakamızı bıraksın bekliyoruz. Mekke müşrikleri bu peygamberin genelde helâk olan İmru'l Kays gibilerin felâketine düşeceğini bekliyor-lardı. O şairler bir zaman helâkiyle nasıl yok olup gitmişlerse, bu peygamber de maruz kalacağı zamanın felâketlerine dayanamayarak yok olup gidecektir. Biz onun hakkında bunu bekliyoruz diyorlardı. İlâhları tarafından çarpılmasını veya içlerinden birisinin sözlerine dayanamayarak öldüreceğini bekliyorlardı. Peygamberin ölümünü bekliyorlardı. Rabbimiz de buyuruyor ki, "Peygamberim, sen hiç üzülme, Rabbinin nîmetleriyle sen asla deli de değilsin, kâhin de. Sana mecnun diyenlere, senin için bir helâk bekleyenlere de ki:

31. "De ki: "Gözleyin, doğrusu ben de sizinle beraber gözlemekteyim."

Bekleyin, gözleyin, ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim. Siz de bekleyin, ben de bekliyorum. Bekleyin de görelim, kim deliymiş, kim değilmiş? Bekleyin bakalım zaman kimi helâk edecek, kim sağ kalacak? Zaman geçtikçe kim kazanacak, kim kaybedecek? Hep birlikte göreceğiz. Bekleyin, sizler benim helâkimi bekliyorsunuz, ben de sizin helâkinizi bekliyorum. Gerçekten de zaman geçtikçe peygamber izzet ve şerefe ulaşacak, ama ona karşı gelenler, ona düşmanlık yapanlar, onun için felâket bekleyenler, Ebu Cehil'ler, Ebu Leheb'ler, Utbe'ler, Velîd'ler helâk olup gidecekler.

32. "Bunu onlara akılları mı buyuruyor? Yoksa onlar azgın bir millet midirler?"

Yoksa bu küfür işini, bu şirk işini, bu Allah elçisini reddetme eylemini onlara akılları, hayalleri, rüyaları mı emrediyor? Peygambere isnat ettikleri bu sözlerindeki çelişkileri, bu saçmalıkları onlara akılları mı emrediyor? Yani akıl

işi mi bu yaptıklarınız? Hangi akla, hangi mantığa sığar bunlar? Kâh şair diyeceksiniz, kâh deli diyeceksiniz, olmadı kâhin diyeceksiniz, olmadı sihirbaz diyeceksiniz. Nasıl iştir bu? Diyecekseniz bari bir tanesini deyin. Birbiriyle taban tabana zıt, birbiriyle asla uyuşmayan şeylerdir bunlar. Hiç deliden şair olabilir mi? Hiç deli bir kimse şiir söyleyebilir mi? Hiç deli birisi kâhin olabilir mi? Kâhin akıllı, zeki kimsedir. Yoksa bu adamlar azgın, haddi aşmış, bildikleri halde peygamberi kabule yanaşmayan bir topluluk mudur?

Yani bu adamların akılları kendilerine saçma sapan şeyler mi emrediyor? Yoksa gece rüyalarında gördükleri şeyleri mi peygamber hakkında, din hakkında, Müslümanlar hakkında söylüyorlar? Zaten kendileri de inanmıyor bu söylediklerine. Herhalde bu adamlar akıllarına esen şeyleri söylüyorlar. Bugün beyaz dediklerine yarın siyah diyorlar. Bugün doğru dediklerine yarın yanlış diyorlar. İşte kıyamete kadar ki kâfirlerin değişmeyen özellikleridir bu.

33-34. "Yahut: "Onu kendi uydurdu" diyorlar öyle mi? Hayır; inanmıyorlar. Eğer iddialarında samimi iseler Kur'an'ın benzeri bir söz meydana getirsinler."

Yahut bu kitabı peygamber kendisi uydurdu mu diyorlar? Bu Kitap Allah tarafından değil de peygamber kendisi uydurup, uydurduğunu Allah'a izafe edip, bu Allah'tandır diyerek kendilerini aldattığını mı düşünüyorlar? Hayır hayır, bu Kitaba peygamber sözü diyenler kesinlikle ona iman etmek istemeyenlerdir. Onlar inanmıyorlar. Mümkün mü bir beşerin böyle bir sözü söyleyebilmesi? Bir insan böyle bir sözü nasıl söyleyebilecek? Bir insan nasıl böyle bir Kitabı uydurabilecek? Eğer bu sözler bir beşere aitse, bir insan söyleyebiliyorsa bunları, o zaman sizler, içinizden birileri niye söyleyemiyor bunun gibisini? Yani içinizden bir insan cenneti nasıl böyle vasfedebilir? Cehennemi böyle nasıl bilebilir? Bir insan nasıl böyle Tûr'a, Kitab-ı Mestûr'a, Bey-t'ül-Mamur'a, Sakf'ul Merfu'a yemin edebilir? Nasıl ve nereden bilebilir tüm bunları? Eğer bu Kitap bir beşer sözüyse, bir insanın uydurma-sıysa haydi bir başkası da uydursun bakalım bunun gibisini.

Allah'ın Resûlü onlara Allah âyetlerini arz edince Mekkeli müşrikler kesinlikle bunun insan sözü olmadığını, olamayacağını insanüstü harikulâde bir söz olduğunu anlıyorlardı. Çünkü o güne kadar pek çok hatipler, pek çok şairler görmüşlerdi. Bunlardan hangisi söyleyebilmişti bunu? Hiç birisinin böyle sözleri söyleyebilmesi mümkün değildi. Kendi içlerinden birisi olan Muhammed bin Abdullah'ın da böyle bir sözü söylemesi de mümkün değildi. Çünkü aralarında doğup büyümüştü. Çocukluğundan beri tanıyorlardı onu. Kur'an'ın kesinlikle bir insan sözü olmadığını biliyorlardı ama onu reddetmeye de kararlıydılar. Onun için de söyleyebilecekleri bir tek şey kalmıştı, o da, bu bir sihirden başkası değildir. İşte bakın Rabbimiz ilân ediyor. Buyurun sizler de eğer iddialarınızda

samimiyseniz, iddialarınızı ispat edebilecekseniz bu Kitabın bir benzerini meydana getirin. Bu Kur'an'ın benzeri bir sûre getirin.

35. "Onlar, yaratan olmaksızın mı yaratıldılar yoksa yaratanlar kendileri midir?"

Yaratılışlarını, varoluşlarını düşünmüyor mu bu adamlar? Yaratılışlarını bilmiyorlar mı? Yaratıldıklarının farkında değiller mi? Yoksa bu adamlar hiç bir şeysiz mi yaratıldılar? Bir yaratıcıları yok mu? Yani hiçbir şey olmadan, yaratıcısız kendi kendilerine mi ortaya çıkmışlar? Failsiz mi var olmuşlar? Allah'ın takdiri, Allah'ın hesabı, Allah'ın muradı olmadan mı meydana geldiler? Yoksa bu adamlar kendi kendilerinin yaratıcıları mı? Varlıkları kendilerinden mi yoksa? Bunu sormak, sorgulamak durumundayız.

Allah'ı, Allah'ın Kitabını, Allah'ın peygamberini, kıyameti, hesabı, kitabı reddeden bu adamlara soralım. Kendi kendilerine mi var oldular bu adamlar? Bu soruya nasıl bir izah getirecekler, öğrenelim. Kendilerinin ve kendilerinin dışındaki bu muazzam varlıkların, bu düzenli yaratıklar âleminin bir yaratıcı olmadan tesadüfen yaratıldığını mı iddia ediyorlar? Yahut kendilerinin yaratıcı olduklarını mı söyleyecekler? Eğer kendi kendilerini yaratmışlarsa bu insanlar, eğer varlıkları kendilerindense o zaman varlıklarını niye koruyamıyorlar? İhtiyarlamamaya güçleri yetecek mi? Ölmemeyi becerebilecekler mi? Hastalanmamayı sağlayabilecekler mi?

36. "Yoksa gökleri ve yeri kendileri mi yarattılar? Hayır; Allah'a kesin olarak inanmıyorlar."

Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yaratmışlar? Gökleri ve yeri ya-ratan onlar mı yoksa? Var mı böyle bir yaratıcılık özellikleri? Hayır ha-yır, hiçbir şey yaratmış değillerdir onlar. Hal böyleyken hiçbir şeye akılları ermeyen zavallılardır onlar. Hiç düşünmüyorlar, akıllarını kul-lanmıyorlar. Kesin bir bilgileri de olmadığı için, Allah bilgisinden mahrum oldukları için inanmazlar, inanmıyorlar.

37. "Yoksa Rabbinin hazineleri onların yanında mıdır? Yoksa onlar mı işe hakimdirler?"

Yoksa Allah'ın hazineleri onların yanında mıdır? Allah'ın hazineleri onların elinde de istedikleri gibi kullanıyorlar mı bu adamlar? Allah'ın hazinelerinin kahyası mı bunlar? Allah'ın hazineleri bu adamların ellerinde midir ki peygamberliğin, risaletin kime verileceğine karar vermeye çalışıyorlar? Yoksa onlar gözetim sahipleri midirler? Gözetim onların elinde midir? Yoksa onlar Allah'ı teslim almış zorbalar mıdır ki herkesi kendi denetimleriyle, gözetimleriyle, murâkabeleriyle, güçleriyle, kuvvetleriyle, saltanatlarıyla, bilgileriyle, ajanlarıyla tüm dünyayı kontrol eden, denetleyen yeryüzünün egemenleri midir bunlar? Tüm dünyaya hakim olup istedikleri gibi düzenlemeye

mi çalışıyor bu adamlar? Var mı böyle bir özellikleri? Allah'la savaşmışlar, Allah'ı aciz bırakmışlar da, kullarına Allah'ın verdiği hakları geri almaya mı soyunuyorlar? Nereden alıyorlar bu yetkiyi? Nerden buluyorlar bu gücü? Ne zannediyorlar kendilerini? Herkesi gözetmeye soyunan bu adamlar, eğer buna yetkileri varsa, buna güçleri yetiyorsa o zaman kendilerini niye gözetemiyorlar? Başlarına bir kısım kötülüklerin gelmesine niye engel olamıyorlar? Sıkıntılarını niye bitiremiyorlar? Bunalımlarını niye çözümleyemiyorlar? Allahlığa soyunacaklarına bunları halletsinler halledebileceklerse.

38. "Yoksa üzerine çıkıp vahiy dinledikleri bir merdivenleri mi var? Öyleyse, dinleyenleri açık bir delil getirsin."

Yoksa onların merdivenleri var da onunla yüce makamları mı dinliyorlar? Levh-i Mahfuzu mu dinliyorlar? Allah bilgisiyle donanmış melekleri mi dinliyorlar? Allah'ın kader bilgisine mi muttali olmuşlar? Oradan mı bilgileniyorlar? Neye göre konuşuyorlar? Neye göre hareket ediyorlar? Neye göre egemenlik iddiasında bulunuyorlar? Neye göre Allahlığa soyunuyorlar bu adamlar? Bu kitabın Allah'tan gelmediğini, Allah'ın hayata karışmadığını, Allah'ın vahiy, peygamber göndermediğini, bu kitabın peygamber tarafından uydurulmuş olduğunu, peygamberin bir elçi değil sihirbaz olduğunu oradan mı okuyorlar? Oradan mı öğreniyorlar? Oradan mı hükmediyorlar? Nedir bu adamların bilgi kaynağı?

39. "Demek kızlar Allah'ın, oğullar sizin öyle mi?"

Kızlar Allah'a ait de, oğullar kendilerine mi ait? Bakın burada yine bir müşrik mantığını, bir müşrik karakterini, müşriklerin Allah'a iftira ederek düştükleri bir yanılgıyı daha gündeme getiriyor Rabbimiz. Onlar hiçbir zaman kız çocuklarına sahip olmak istemiyorlardı. Kızlara sahip olmayı, kız babası olmayı acizlik, güçsüzlük, şerefsizlik sayıyorlardı. Ama böyle gördükleri kızları Allah'a izafe etmekten de geri dur-muyorlardı. Melekleri kızlar olarak niteliyor ve onların Allah'ın kızları olduklarını söyleyerek kendilerine lâyık görmediklerini Allah'a lâyık görmeye çalışıyorlardı. Tanrılarını da hep dişilerden seçiyorlardı. Lât, Menât, Uzza hep dişi tanrılardı. İstiyorlardı ki tanrıları kendilerinden güçsüz olsun. İstiyorlardı ki tanrılarını kendileri yönlendirebilsinler. İs-tiyorlardı ki tanrıları kendilerine teslim olsun. İstiyorlardı ki tanrılarını kendileri seçsinler. İstiyorlardı ki tanrılarının ipleri kendilerinin elinde olsun. İstiyorlardı ki seçtikleri tanrıları kendilerinin istediği gibi yasalar yapsın. İstiyorlardı ki tanrılar kendilerinin keyiflerine göre kendilerini yönetsinler. Onları atlatabilme, onları aldatabilme, onları alt edebilme gücünü kendi ellerinde bulundurmak istiyorlardı.

Şimdi de öyle değil mi? Adamlar tanrılarını kendileri seçiyorlar. "Bize şu şu yasaları çıkarırsanız, bize şu şu sorumlulukları yüklemezseniz sizi seçeriz" diyorlar. "Bize zor gelen namaz, oruç, tesettür gibi emirleri yüklemez, alışığı

olduğumuz, tutkunu olduğumuz içki, kumar, zina, faiz gibi şeyleri yasaklamazsanız sizi seçeriz" diyorlar. Kendilerine yönlendirebilecekleri, şartlandırabilecekleri güçsüz tanrılar bulmaya çalışıyorlar. Allah'ı yönlendiremeyeceklerini, şartlandıramayacaklarını bildikleri için O'nu bırakıyorlar da böyle âcizlerden tanrılar seçmeye, hayatlarına yasa yapmaya onları yetkili kılmaya çalışıyorlar.

Bu adamlar Allah'ın güçlü olduğunu biliyorlar. Allah atlatıla-maz, Allah yönlendirilemez, Allah alt edilemez. Onun için Allah'a kulluktan kaçınıyorlar, kendi diktikleri putlara, kendi seçtikleri tanrılara yöneliyorlardı. Şu anda tüm demokratik ülkelerdeki insanların tanrılarını kendileri seçip, seçtikleri tanrılarının iplerini kendi ellerinde tutmaya çalıştıkları gibi, o günkü müşrikler de tanrılarını dişilerden, güçsüzlerden seçiyor, kızları, güçsüzleri Allah'a; oğulları, güçlüleri de kendilerine izafe ediyorlardı. Böylece Allah'ın güçsüz, kendilerinin de Allah karşısında güçlü olduklarını iddia etmeye çalışıyorlardı.

40. "Ey Muhammed! Yahut sen onlardan bir ücret istiyorsun da onlar ağır bir borç altında mı kalıyorlar?"

Peygamberim, yoksa sen onlardan bu uyarmanın, bu müjdelemenin karşılığında, onları daha iyiye, daha doğruya, cennete götürmenin karşılığında, nübüvvetinin, risaletinin karşılığında bir ücret mi istedin? Onlardan para, pul, kadın, kız mı istedin ki onlar bu ağır yükün altında ezilip büzülüyorlar? Ne istedin onlardan? Bir mükâfat mı istedin? Veya sana aferin demelerini mi istedin? Bal, baklava ikram etmelerini mi istedin onlardan? Develerine bindirmelerini, evlerinde yedirmelerini, mal-mülk vermelerini mi istedin onlardan? Ne istedin onlardan? Kendine, şahsına ne talep ettin? Saraylar, köşkler mi istedin? Atlar, arabalar mı istedin karşılığında? Ne istedin? Ne yapmalarını, ne ödemelerini istedin onlardan ki:

Onlar bunun altında ezilmeye, bu borcun altında yıkılmaya başladılar? Ya da sen onlardan çok ağır şeyler istedin de, çok ezici vergiler, yükler koydun da nefes alamayacak hale geldiler de onun için mi seni istemiyorlar? Onun için mi senden kaçıyor bu adamlar? Seni ondan dolayı mı sevmiyorlar? Ne yani, bu dert ne? Nerden çıkıyor bu iş? Seni sevmemeleri nerden geliyor? Seni sırtlarında taşımalarını, elini, ayağını öpmelerini, sana çaylar, kahveler, kebaplar ikram etmelerini filan mı istedin onlardan? Yoksa sana karşı minnet duymalarını, önünde eğilmelerini, bir teşekkür etmelerini mi istedin? Ne oluyor bu adamlara? Niye bunalmışlar da kaçıyorlar senden? Öteki yapay tanrılarının onları sıkboğaz edip mallarına, mülklerine el koydukları gibi mi davrandın ki seni beğenmiyor bu adamlar?

Gelelim bize. Biz niye kaçıyoruz peygamberden? Neden kaçıyoruz peygamberden ve onun sünnetinden? Neden yaklaşmıyoruz peygambere? Neden birlikte olmuyoruz peygamberle? Neden gitmi-yoruz peygamberin halini,

hatırını sormaya? Neden arz etmiyoruz problemlerimizi peygambere? Neden hep başkalarına gidiyoruz sormaya? Hadis kitaplarının arasında peygamber her gün bizi bekliyor-ken, peygamber raflarda hep bizi bekliyorken, kütüphanede bizi bek-liyorken, kendisine sormamızı, kendisine müracaat etmemizi, kendisinden öğrenmemizi bekliyorken, söylediğini dinlememizi bekliyorken, gidip sözlerine kulak vermemizi bekliyorken neden bir kerecik de problemlerimizi sormaya gitmiyoruz ona? Neden korkuyoruz ona gitmekten? Cüzdanlarımıza el atacağından mı korkuyoruz? Şu anda hayat programımızı kendilerine sormaya gittiklerimiz gibi sırtımıza mı binecek ki korkuyoruz ondan? Bize vergiler yükleyecek, kemerlerinizi sıkın mı diyecek de korkuyoruz?

Allah korusun da şu anda bizler de kaçıyoruz peygamberden. Şu anda bizler de ondan kaçıyor ve kendi dünyamızı yaşıyoruz. Allah korusun, başkalarına sorduğumuz kadar hayatımızın problemlerini ona sormuyoruz.

41. "Yoksa, gaybın bilgisi kendilerinin katında da onlar mı yazıyorlar?"

Yoksa onların yanında gayb bilgisi mi var? Gelecek bilgisi, cennet ve cehennem bilgisi onların yanında mı yoksa? İleride neler olacak? Kazanacaklar mı, kaybedecekler mi? Bunu biliyor mu bu adamlar? Gaybı biliyorlar da, bu konuda bilgileri var da, Levh-i Mahfuzu okuyorlar da onu mu yazıyorlar? Gayb onların yanında da ondan mı böyle yapıyor bu adamlar? Yoksa gaybî bilgilere muttali olmuşlar da ondan mı yazıyorlar? Gaybî bilgilere sahip oldukları için mi peygambere müracaata gerek duymuyor bu adamlar? Her şeyi bilen birilerini mi buldular da, onlara gidiyorlar da, onlara müracaat ediyorlar da pey-gambere gitmiyorlar? Allah'ı değerlendiriyorlar, Peygamberi değerlen-diriyorlar, Kitabı yargılıyorlar, hayatı yorumluyorlar, ölümü, ölüm ötesi hayatı inkâr ediyorlar. Peki bütün bunları yaparlarken acaba neye da-yanıyor bu adamlar? Hangi bilgiye dayanıyorlar? Allah'ın hayata karışmadığını, Allah'ın vahiy göndermediği, peygamberin bir deli, bir mecnun ve onun getirdiği kitabın da bir sihir olduğunu iddia ederken istinat noktaları, delilleri nedir? Melekler Allah'ın kızlarıdır derken neye, hangi bilgiye istinat ediyorlar? Gerçekten melekleri görmüş mü bu adamlar?

Ne müthiş bir ifade değil mi? Yani şu anda babalar, anneler, amirler, müdürler, yazanlar, çizenler, ekonomistler, sosyal bilimciler, hukukçular, hakimler, savcılar, siyasîler, valiler, kaymakamlar, hani şu insan hayatına düzen vermeye çalışanlar, şu ülkeye düzen vermeye çalışanlar, kanun yapanlar, yasa belirleyenler, söyleyin bakalım, gayb onların yanında da ondan mı yazıyorlar bu yazdıklarını? Ne yazıp çiziyor bunlar? Neye düzen vermeye çalışıyor bunlar? Gerçek düzenden habersiz, gerçek düzen sahibinin kitabından habersiz, gerçek düzen sahibinin örnek kulu peygamberin düzenlemelerinden habersiz, Kitap ve sünnetten habersiz ne düzeni yapmaya çalışıyor bunlar? Bilmiyor-lar mı gerçek düzenden habersiz olarak düzen diye yaptıklarının tamamı bozmadan başka bir

şey değildir. Vahiyden habersiz yaptıklarının tamamı ifsattan başka bir şey olmadığını, olamayacağını bilmiyor mu bu adamlar?

Gayb bilgisi sadece Allah'ın elindedir. Yoksa bu adamlar kendilerinin Allah olduklarını filan mı iddia etmeye çalışıyorlar? Hiç kimse yarınla ilgili, gelecekle ilgili tek kelime bir şey söyleyemez. Rabbimiz o bilgisinden gerektiği kadar peygamberlerine bildirmiş, onun dışında hiç kimseye bir şey bildirmemiştir. Artık peygamber de gelmeyeceğine göre bu iş bitmiştir. Bundan sonra hiç kimseye gelecekle ilgili bir bilgi de gelmeyecektir. Artık hiç kimse yarın ne kazanacağını, ne kaybedeceğini, ne zaman öleceğini bilemez.

42. "Yoksa bir tuzak mı kurmak istiyorlar? Ama o tuzağa yakalanacak olanlar inkâr edenlerdir."

Yoksa bu adamlar sana tuzak mı kuruyorlar? Seni yok etmek, seni ortadan kaldırmak için sana komplolar mı hazırlıyorlar? Mekke kâfirleri Rasûlullah'ı yok etmek için türlü türlü komplolar hazırlıyor-lardı. Dün peygambere karşı, bugün de onun yolunun yolcularına kar-şı kâfirler gece-gündüz tuzaklar hazırlıyorlar. Hayatı, ekonomiyi, eğitimi, hukuku, kılık-kıyafeti, vitrinleri, sokakları Allah'a kulluğun aksine düzenleyerek tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendilerine göre din kitapları oluşturarak, işte din budur diye insanlara sunarak, Allah'ın ya-salarını bozarak tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Din eğitimini yasaklayarak, İmam-Hatipleri kapatarak, Kur'an kurslarını bitirerek Allah kullarının Allah dinine ulaşma yollarını kapatarak Allah dinine tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendi âyetlerinin gündemde kalması adına Allah'ın âyetlerini toplumun gündeminden düşürmeye, Allah'ın elçisine hayat hakkı tanımamaya, Allah'ın elçisinin örnekliliğini bitirmeye çalışıyorlar.

Böylece Allah elçisini öldürmeye çalışıyorlar. Allah'a ve O'nun elçisine, Allah ve elçisi yolunun yolcularına çeşit çeşit tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Müslümanların çocuklarının beyinlerini Kur'an ve sünnete yer kalmasın diye lüzumsuz bilgilerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar. Allah'a kulluğa zamanları kalmasın diye insanların hayatlarını eğlencelerle, kendi vahiyleriyle, kendi oluşturdukları gündemlerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar.

Ama ne yazık ki günümüz kâfirleri de tıpkı dünün kâfirleri gibi Allah'tan gafildirler. Kime tuzak kurduklarının, kiminle savaşa tutuştuklarının farkında değiller. Halbuki tüm tuzaklar Allah'a aittir. Tüm düzenleri bozmak Allah'a aittir.

Öyle değil mi? Kâfirler Allah'ın sistemine, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçisine karşı ne kadar tuzak kurabilecekler? Üstelik onların tuzaklarının tümünü Allah biliyorken. Allah onların tuzaklarının tümünü bilir, ama onlar Rabbinin tuzaklarını bilmezler, bilemezler. Rabbin onların kurdukları tuzakların nereye

kadar gideceğini bilmektedir, ama onlar Rabblerinin kendilerine karşı neler hazırladığını asla bilmemektedirler. Onlar gözlerinin önündeki çukuru bile görememektedirler. Elbette Allah'la, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın mü'min kullarıyla gi-recekleri bir savaşta mağlup olanlar onlar olacaktır, galip olanlar da Allah desteğinde olan mü'minler olacaktır. Çünkü Allah onların kendisine karşı, kendi âyetlerine ve siz Müslümanlara karşı tüm niyetlerini, tüm komplolarını bildiği için unutmayın ki sizi onların komplolarından koruyacaktır. Onların kurdukları tuzaklar konusunda sizi bilgilendirecek ve korunma yollarını gösterecektir. Gerçi bundan sonra vahiy gel-meyecek ama Rabbimiz gönderdiği o vahiyleriyle Müslümanlara öyle bir basiret, öyle bir feraset kazandırmıştır ki, kendilerine nereden nasıl bir tehlike geleceğini mü'minler bilmektedirler.

Unutmayın ki kâfirlerin müslümanlara karşı hazırladıkları komploların tümünü Allah boşa çıkaracak, kendilerini kendi hilelerinin mahkumu yapacaktır. Kâfirler, müşrikler kıyamete kadar, peygambere, peygamber yolunun yolcularına tuzaklar kurmaya devam edecekler. Ama Allah onların tuzaklarını kendi başlarına geçirecektir.

Şu anda irtica hikâyeleriyle Müslümanları yok etmeye soyunanlar, Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlar kiminle savaştığının farkında değildirler. Kiminle savaştığını dahi bilmeyen zavallı insanlardır bunlar. Zannediyorlar ki Müslümanlar zayıftır, zannediyorlar ki Müslümanlar yalnız ve yardımcısızdırlar. Onların safında Allah'ın bulunduğunun farkında olmayan bu iman yoksunları, yakında nasıl bir inkılapla sarsıldıklarını görecekler. Allah'ın onları kendi tuzaklarına nasıl düşürdüğünü çok yakında görecekler, biz de göreceğiz inşallah.

43. "Yoksa Allah'tan başka bir tanrıları mı vardır? Allah, onların ortak koşmalarından münezzehtir."

Yoksa Allah'tan başka ilâhları mı var onların? Yani onları koruyacak, başarıya ulaştıracak bildikleri, kabul ettikleri Allah'tan başka ilâhları mı var? Allah berisinde güvenip bel bağladıkları tanrıları var da onlara mı güveniyorlar? Allah'tan başka Rabb ve İlâh olabilir mi? Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan, cenneti ve cehennemi olan, cezası, mükâfatı olan bir Allah'tan başka ilâh olabilecek var mı?

Fesübhanallah, olacak şey mi bu? Allah onların yaptıkları bu iftiraların tümünden uzaktır, münezzehtir. Onun hiç eksik, noksan sıfatı yoktur. Rabbimiz mükemmel ve eksiksiz sıfatların sahibi olarak tek ilâhtır, kendisinden başka ilâh olmayandır. Çünkü Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah'tan başka sözü dinlenecek, Allah'tan başka kulluk yapılacak, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak, hayat programı takip edilecek ilâh yoktur.

O kendisinden başka ilâh olmayan tek ilâhtır. Başka yardımcısı yok. Göklerde de yerde de tek ilâh O'dur. Göklerde ilâh Allah'tır da yerde başka ilâhlar yoktur. Göklere egemen ilâh Allah'tır da, yeryüzünde egemen başka ilâhlar yoktur. Semâvâta etkin, semâvâtta ilâh Allah'tır da, insanların O'ndan başka söz sahibi ilâhları yoktur. Namaz konusunda söz sahibi ilâh Allah'tır da, ekonomi konusunda, ekonomik konuların düzenlenmesi konusunda başka ilâhlar yoktur. Orucun, zekatın ilâhı Allah'tır da eğitimin başka ilâhları yoktur. Hac konusunda ilâh Allah'tır da evlenme boşanma konusunda başka ilâhlar yoktur. Göklerde ve yerde, hayatın her bir alanında, varlıkların tümü üzerinde Allah tek ilâhtır, tek egemendir ve kendisinden başka ilâh olmayandır.

Tüm varlıkların kulluk ipleri elinde olan, sadece kendisine ibadet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, sadece kendisinin hayat programı program kabul edilen, göktekiler ve yerdekiler konusunda sadece kendisinin yasaları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlık Allah'tır. Kendisine yönelinecek, kendisine kulluk edilecek tek varlık Allah'tır. Ondan başka ilâh yoktur. İbadetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı, imdadın, yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şeriat belirlemeye, onlara hayat programı çizmeye yetkili tek varlık Allah'tır. Çünkü onları yaratan O'dur. Onların sahip oldukları her şeylerini onlara lütfeden O'dur ve sonunda onları öldürecek ve hesaba çekecek olan da O'dur. Onun dışında hiçbir kimsenin bu konuda tek kelime bile söz söylemeye hakkı yoktur. Allah'tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, Allah'tan başka hiçbir kimsenin din belirlemeye hakkı yoktur. Din koyucusu sadece Allah'tır. Çünkü tüm varlıklar O'nundur, herkes ve her şey O'nun kuludur, O'nun mülküdür ve mülkünde söz hakkı da O'na aittir. Bizler böylece inanarak ve Allah'tan başka ilâh olmadığına şahadette bulunarak imanlarımızı ortaya koymak zorundayız. Bizler böyle inanırız, ama kâfirler:

44. "Gökten azap olarak düşen bir parça görseler: "Bulut kümesidir" derler."

Gökten üzerlerine düşen bir parça görseler, yani göklere ve yere egemen olan Rabbimiz, göklerde ve yerde sözü geçen Rabbimiz isyanlarından ötürü, küfürlerinden, şirklerinden ötürü onların defterlerini dürmek üzere bir âyet gönderse, gökyüzünden üzerlerine bir parça düşürmeyi murad etse, Allah'ın bir azap unsurunun, bir helâk sebebinin gökyüzünden üzerlerine düşmekte olduğunu gözleriyle görseler bile derler ki, "bu birbirine girmiş, üst üste yığılmış bir buluttur." Kendilerine gelmekte olan bu azap unsurunu bir bulutla yorumlarlar. Kâfirlerin karakteri hiç değişmiyor. Azap fiilen başlarına inmedikçe, beyinlerinde patlamadıkça inanmazlar.

Nitekim daha önce Allah'la savaşa tutuşmuş Âd kavmi helâk edilirken kapkara bir bulut göndermişti Rabbimiz de alçaklar bize yağmur geliyor, bize bu bulut yağmur getiriyor diye sevinmeye başlamışlardı. Halbuki o bulut kendilerini yok etmeye geliyordu ve helâk olup gittiler.

Evet onlara merhamet eden, onların kurtuluşu için çırpınan, onların cehenneme gitmemeleri için elinden gelen her şeyi yapan Allah'ın Resûlü ve beraberindeki Müslümanlar Allah'a yalvarıp yakarıyorlardı. Keşke Rabbimiz bu adamların gözlerini açacak, kalplerini sarsıp akıllarını başlarına getirecek âyetler, müjdeler, uyarılar gönderse de bu adamlar iman etse ve cennete gitseler diye temennide bulunuyorlardı da Rabbimiz bu âyetini indiriyordu.

"Ey peygamberim, ve ey mü'min kullarım, böyle inananlara, böyle yaşayanlara ne kadar âyet gösterirseniz gösterin, ne kadar delil getirirseniz getirin asla iman etmeyeceklerdir. Bunların iman etmeyişlerinin sebebi âyetlerin azlığı değildir. Ölüler dirilip, ataları dirilip bunlarla konuşsa yine iman etmezler, ta ki kendilerine can yakıcı azap gelene kadar. Azapla karşı karşıya gelene kadar onlar iman etmeyecekler" diyor Rabbimiz.

İşte Firavun ve çevresindekiler… İmanlarını son anlarına tehir ettiler. Allah'tan kendilerine yüzlerce âyet geldiği halde, gerçeği bildikleri halde denizde boğulacakları, can yakıcı bir azabın girdabına düşecekleri ana kadar iman etmediler de ancak o zaman iman etmeye kalkıştılar. Veya Mekke'de böyle yapanlar oldu, şu anda da böyle ya-panlar var. Ama böyle bir durumda, azap gelirken akıllarını başlarına alıp, tevbe edip imana yönelen kimselerin bu imanları, bu tevbeleri kendileri için fayda vermeyecektir.

45. "Ey Muhammed! Çarpılacakları güne erişmelerine kadar onları bırak."

"Bırak onları ey peygamberim de, böyle bir saikayla, böyle bir yıldırımla yok olacakları güne ulaşıncaya kadar oyalanıp dursunlar. Onlar başka değil şiddetle yakalanacakları bir günü bekliyorlar."

46. "O gün, düzenleri kendilerine bir fayda vermez; yardım da görmezler."

O gün geldiği zaman artık onların tedbirleri, hileleri kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak. Güçleri, kuvvetleri, tedbirleri, teknolojileri, medeniyetleri, devletleri, saltanatları, tuzakları, komploları gümbür gümbür yıkılıp gidecek. Müslümanlara hazırladıkları oyunlar kendilerini kuşatacak, onlara hiç kimse de yardım edemeyecek, yardım da olunmayacaklar. Ama bu sadece dünyada bir yıkılış, dünyada bir helâk oluş değil:

47. "Zulmedenlere, şüphesiz, bundan başka da azap vardır; fakat onların çoğu bilmezler."

Sadece dünyada biten bir azap değil, onlar için bundan başka da bir azap vardır. Rezil ve rüsva edici bir azap beklemektedir âhi-rette onları. Bundan başka kabirde de dayanılmaz bir azap onları beklemektedir. Ama o zavallıların çoğu kendilerini bekleyen bu azaplardan habersizdirler.

Rabbimiz dünyada bu kâfirlere kendi gücünü, kendi egemenliğini göstermek üzere azaplar gönderiyor, ama bu kâfirler bu ilâhî uyarıları farklı yorumlayarak imandan yüz çeviriyorlar. Nelerine güveniyorlar, anlamak mümkün değil. Yoksa onların güvenip bel bağladıkları tanrıları mı var ki onları Allah'a karşı, Allah'ın azabına karşı savunacaklar? Kime güveniyor bu adamlar? Kimi tanrı biliyorlar? Allah'tan kendilerine gelecek bir ölüme, bir helâke, bir mağlubiyete, bir hezimete, bir dünya azabına, bir dünya hastalığına, bir dünya depremine, zelzeleye, bir dünya tufanına, âhiret azabına, kabir azabına, bir ateşe, bir cehenneme karşı kim koruyabilecek onları? Elleriyle işledikleri yüzünden Allah onlara bir kıtlık gönderse hangi ekonomik tanrıları kurtarabilecektir onları bundan? Bir toplumsal hastalık gönderse Allah, hangi şifa tanrıları kurtaracak? Bir felâket, bir azap gönderse Allah, hangi korumacı ilâh kurtarabilecek onları?

48. "Ey Muhammed! Rabbinin hükmü yerine gelinceye kadar sabret; doğrusu sen, Bizim nezaretimiz altındasın; kalkarken Rabbini överek tesbih et;"

"Sen bu anlamayan, bilmeyen, aptalca kendi azaplarını, kendi sonlarını hazırlayan bu kâfirlere karşı sabret peygamberim. Şüphesiz bu cahillerin arasından senin uyarılarınla adam olacaklar vardır, çıkacaktır. Fakat adam olmayanlara karşı sen Rabbinin hükmüne sabret, Rabbinin hükmüne razı ol, acele etme, kendini yiyip bitirme. Sen Rabbinin vahyine sarılmaya ve insanlara Rabbinin vahyini ulaştırmaya devam et. Rabbinin haram-helâl yasalarına riâyet ederek Müslüman-ca kalabilmenin hesabını yap ve gerisini Rabbine bırak. Unutma ki sen bizim gözetimimizdesin, sen güvendesin, emniyettesin. Sen Rabbinin yolunda olduğun sürece hiç kimse sana bir zarar veremeyecek. Peygamberim, sen aldırma onlara. Onların bu bozuk düzen durumlarından dolayı sen hayat programını bozma. Sen sadece Rabbinin hükmüne sabret."

Burada, sûrenin son bölümünde Rabbimiz peygamberimize ve onun şahsında hepimize bir tavsiyede bulunuyor:

Bugün belki Müslümanların en çok muhtaç oldukları bir âyettir bu. Müslümanlığımız için belki yediğimiz yemekten, içtiğimiz sudan, teneffüs ettiğimiz havadan daha çok muhtaç olduğumuz bir âyetle karşı karşıyayız. "Sen Rabbin için, Rabbinin hükmü için sabret peygamberim! Allah böyle dedi diye sabret! Allah öyle istedi diye Müslüman ol!" Bugünkü Müslümanların en büyük derdi bu. Ne diyor bugün Müslümanlar? "Efendim toplumda âlim yok, ne yapalım? Etrafımızda fazıl yok, ne yapalım? Bizi toparlayacak, bize yön verecek

lider yok, ne yapalım? Karizmatik lider yok efendim, ne yapalım? Para yok, pul yok, ekonomik gücümüz yok, dergi yok, cemaat yok, cemiyet yok! Bu durumda biz ne yapabiliriz?" Hep böyle demiyor muyuz bugün? Ah şunlar şunlar bir olsa! Hayır mesele öyle değil. Allah var ya, tamam Müslüman olalım. Allah var ya, ne yapacaksak yapalım. Bakın Allah öyle diyor. Peygamberim sen Rabbinin hükmüne sabret! Rabbin var mı? Rabbin ne dedi? Rabbin ne istedi? Rabbin nasıl istedi? Rabbin nasıl hükmetti? Sen başkasına değil ona bak! Onu dinle! Başkasına bakma! Sabret, diren, dayan ve devam et yoluna! Devam et kulluğuna!

Yani Rabbin sana ne tür bir soru göndermişse, "tamam ya Rabbi! Münasiptir ya Rabbi! Uygundur ya Rabbi! Senin beni imtihan şeklin güzeldir ya Rabbi! En münasibini, en mütenasibini sen bilirsin ya rabbi!" demek, teslim olmak sabırdır işte. Eğer Rabbimizin hükmüne sabreder, her şart altında Allah'a kulluğumuza devam eder, geri adım atmazsak kesinlikle bilelim ki biz Allah gözetiminde, Allah korumasında ve emniyette, güvende olacağız.

"Sen Rabbinin hükmüne sabrettiğin, Rabbinin istediği kulluğa devamla kıyam ettiğin, ayağa kalktığın, dininle, imanınla doğrulduğun, dini doğrulttuğun ve hayatını dininle düzenleme kavgasını sürdürdüğün zaman hemen Rabbini hamd ile tesbih et. Namaz için ayağa kalkar kalmaz, hayat için, hayatı düzenlemek için, hayatta Allah'ı hakim kılmak için doğrulur doğrulmaz, infak, oruç, savaş için ayağa kalkar kalkmaz hemen ilk işin Rabbini hamd ile tesbih etmek olsun. Yani tüm hayatın hamd ve tesbih olsun. Tüm hayatında Rabbini kitabında kendisini tanıttığı gibi tanımak, inanmak, kabul etmek, gece gündüz O'nu övmek, O'na hamd etmek, O'nu gündemde tutmak hedefin olsun. Gece-gündüz işin bu olacak. Namazda, kıyamda, secdede, oruçta, hacda, savaşta, barışta, evde, sokakta, her zaman ve zeminde Rabbini yüceltmek, yüceliği Rabbini vermek, onun için bir hayat yaşamak olacak."

49. "Geceleyin ve yıldızlar kaybolurken de O'nu tesbih et."

"Geceleyin de O'nu tesbih et. Geceleyin de kalkıp Rabbinle beraber ol. Rabbinin âyetleriyle, Rabbinin kitabıyla ilgi kur. Geceleyin de kalkıp Rabbini yücelt. Onun için namaz kıl. Yıldızların batışının arkasından da yıldızların batış sonrasında gelen fecr, sabah namazı vaktinde de Rabbin için namaz kıl. Rabbin için kıyam ve kıraat et. Rabbin için rüku ve secde et. Sadece O'na güven, sadece O'na sığın, sadece O'na yakınlık kazan ve sadece O'na yalvarıp yakar. Sadece Rabbinin hükmüne razı ol. Sadece O'nun hükmünü bekle. Kesinlikle bilesin ki Rabbinin hükmü yakında sana gelecektir."

Bilelim ki böyle inandığımız, böyle teslim olduğumuz, böyle yaşadığımız, böylece Rabbimizin hükmüne razı olup Müslümanca ka-labilmenin kavgası içinde bir hayat yaşamaya devam ettiğimiz zaman bileceğiz ki Allah bizi

gözetecek, Allah bizi koruyacaktır. Kesinlikle bilecek ve inanacağız ki Allah'ın hükmü bize gelecektir. Allah yardımcımız olsun.

Özellikle namaza dikkat çekiliyor. Unutmamalıyız ki Rabbimize O'nun istediği kulluğu gerçekleştirebilmenin yolu namaz sayesinde O'nunla iletişim kurmaktan geçmektedir. Soru soran arkadaşımızın da dikkat çektiği gibi mü'minin hayatında namaz çok önemlidir. Bu konuda inşallah biraz bir şeyler daha söyleyelim:

Namaz tüm bedenin Allah'a ait oluşunu kabul demektir. Namaz tüm bedeni Allah'ın hakimiyetine teslim etmek, tüm bedende Allah'ı söz sahibi bilmek demektir. Zira namaz öyle bir ibâdettir ki tüm bedeni Allah'a kulluğa hasreder. Namaz namazda bedenin başka şeylerle meşguliyetinin bitirildiği bir makamdır.

Namaz Hz. Ademden bu yana bütün peygamberlerin hayatın-da değişmeyen bir ibâdettir. İsrail oğullarında: (Bakara 83) Hz. Musa'nın kavminde: (Yunus 87) Hz. Şuayb milletinde: (Hud 87) Hıristiyanlıkta: (Meryem 30) Tüm peygamberlerin toplumlarında değişmeyen bir ibâdettir namaz. Namaz bütün Risalet silsilelerinde ameli farzların ilkidir. Namaz peygamberlerin risalet, vahiy ve tebliğ yükünü kal-dırabilmeleri için onların ilk dayanaklarıydı. İşkencelere, yalanlamalara, alaylara karşı peygamberlerin tarih boyunca ilk sığınacakları şey namazdı.

Namaz varlığı mü'mini cennete ulaştıran, yokluğu da mutlak cehennemle sonuçlanan İslâm'ın en baş ibâdetidir. (Müddessir 42,43)

Namaz mü'minin mü'minliğini ortaya koyan en baş ve en vaz-geçilmez sıfatıdır. (Bakara3)(Mü'min 1,2)(Meâric 19)(Tevbe 71) (Secde 15,17)

Namaz kişinin İslâm milletine mensup oluşunun ifadesidir. Na-maz küfürden imana geçişin ilk ameli tatbikatıdır. Onun içindir ki Ra-sûlullah efendimizin müslüman olan kişiye ilk öğrettiği şey namazdı. Allah'ın Resûlü pek çok muteber kaynaklardan öğreniyoruz ki Medine'ye gelenlerin namazı öğrenene kadar Medine'de kalmalarını emrederdi.

Namaz mü'mini kâfirden ayıran en belirgin özelliktir. Allah'ın Resûlü Tirmizî'nin rivâyet ettikleri bir hadislerinde:

"***Bizimle müşrikler arasındaki fark namazdır. Kim namazı terk ederse kâfir olur***"

Buyurmuşlardır. Başka bir hadislerinde:

"Küfürle iman arasında namazın terki vardır."
(Tirmizî)

Yine hadisin devamında şu açıklamayı görüyoruz:

"Ashab-ı Kiram namazdan başka hiç bir amelin ter-kine küfür gözüyle bakmazdı."
(Tirmizî)

Namaz âdeta bir kimliktir. Namaz mü'minin kimliğidir. Namaz vasıtasıyla müslümanlar konuşmadan tanışırlar. Namaz kişinin müslümanlığının ilanıdır. Namaz müslümanın müslümanlığının ip ucudur. Mü'min kişi kendisini onunla açığa çıkarır. Bir insanın mü'min mi değil mi olduğunu anlayabilmek için en fazla bir namaz vakti beklemek yeterli olacaktır. Zira o namaz vakti içinde namaz kılarak mü'min mü'-minliğini ortaya koyacaktır. Öyleyse namaz dinin dışa yansıyan yö-nüdür. Onun içindir ki İslâm'ın ilk dönemlerinde müslümanları yakalamak için takip edenlerin ilk hedefleri namazdı. Onlara katılmak iste-yenlerin de ilk hedefleri buydu tabii. Evet Mekke'de ilk hedef namazdı, Medine'de de Yahudiler için ilk hedef namazdı. (Mâide 58)

Bir de manevi ağırlığından ötürü münâfıkları da ortaya çıka-randı namaz. Evet namaz mü'minle münâfıkları da ayrıştıran bir ibâdetti. (Nisâ 142,143)

Namaz aynı zamanda mü'mine vaktin kıymetini bildiren bir ibâdettir. Namazını devamlı kılan bir mü'min vaktin kıymetini bilir. Na-maz sayesinde mü'min hayatında yaptığı şeylerin tümünden hesaba çekileceği şuurunu elde eder. Namaz vaktin zekâtıdır. Vakit içinde düşülen gaflet namazla bozulur. Mal çoğaltma ve dünyalık elde etme gayretinden vazgeçip Allah'a zamandan pay ayırmaktır namaz. Cimri kişi Allah'a zaman bulamıyorum diyen kişidir. Zira ticaret için, eğlence için, yatmak için zaman bulabilen bir adamın Allah için zaman bulamadım demesi yalandan başka bir şey değildir. (Nur 37)

Namaz baştan sona temizliktir. Hem maddi hem de manevi te-mizliği gerektirir namaz. Namazla Allah'la buluşmaya giden mü'min bu randevunun hazırlığı olarak gafletle oluşan kirleri gidermek adına abdest ve gusül alınır. Maddi şeylerden temizlenildiği gibi zihni meşgul eden şeylerden de temizlenilir namazda.

Namaz kişiye sabır ve metanet kazandırır:
(Hicr 97,98)

“Allah’ın Resûlünün bir şeye canı sıkılıp üzüldüğü zaman namaza dururdu.”

(Ebu Dâvud)

Yine meselâ bir ara Sakifliler Medine’ye, Rasûlullah efendimi-zin yanına geldiler. Allah’ın Resûlü namazı görsünler de hoşlarına git-sin diye onları Mescidde misafir etti. Medine’den dönüşlerinde: “Ey Al-lah’ın elçisi! Bizler zekât toplamamayı, öşür vermemeyi ve cihada ka-tılmamayı şart koşuyoruz dediler. Bunun üzerine Allah’ın Resûlü on-lara: ***Tamam şimdilik bunları yapmayabilirsiniz ancak na-mazı olmayan bir dinde hayır yoktur buyurdu.***

(Müslim)

Namazla birlikte ona çağıran ezan da müslümanın varlığının alâmetidir. Zira Allah’ın Resûlü bir yere hücum etmek, bir kavimle harp etmek dileyince sabahı bekler o kavim içinde ezanın okunup okunmadığına bakar ve ondan sonra o kavim üzerine hücum ederdi.

Bu sûreyle alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle iman edip amele dönüştürmeyi hepimize nasip buyursun. Sübhane-kallahümme ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyke.